

Skolnärvaro och närvarofrämjande arbete

Att främja skolnärvaro handlar om att skapa en miljö där elever trivs och vill vara. För att uppnå detta behöver skolan tillgängliggöra lärmiljöer, skapa en närvarokultur där närvaro prioriteras och uppmärksammas, och att eleverna känner sig trygga och delaktiga. Förutom närvarofrämjande åtgärder behövs också ett förebyggande arbete för att motverka risken för frånvaro. Det handlar om åtgärder för att förhindra skolfrånvaro, skapa en god lärmiljö, tidiga insatser, individanpassning, uppmärksamma all frånvaro (giltig som ogiltig), visa saknad vid frånvaro, samarbete och information om vikten av närvaro till elever och vårdnadshavare. Det förebyggande arbetet bygger på en medvetenhet och kunskap om riskfaktorer för skolfrånvaro.

Skyddsfaktorer

Sociala faktorer	Pedagogiska faktorer	Organisatoriska faktorer
Trygghet och goda kamratrelationer Tillhörighet, delaktighet och engagemang Goda relationer med personal och elever	Undervisningens kvalitet och gott ledarskap i klassrummet Goda relationer elev-lärare Tidiga stödinsatser	Helhetsperspektiv och systematik i arbetet med skolnärvaro Förebyggande proaktivt elevhälsoarbete Trygga övergångar Dialog och samverkan inom och utom skolorganisation

Sammanfattningen bygger på ifous rapportserie (2019:3) *Skolnärvaro. En översikt av forskning om att främja alla barns och ungas närvaro i skola*, Stockholm.

Riskfaktorer

Sociala faktorer	Pedagogiska faktorer	Organisatoriska faktorer	Hälsfaktorer (Fysiska, medicinska, psykologiska)
Bristande relationer Vänner och konkurrerande verksamhet Stöd från vårdnadshavare brister Socioekonomisk bakgrund Antisocialt beteende	Brister i undervisningens kvalitet Brister i ledning och stimulans Brister i stöd till elev Brister i tillgänglig lärmiljö	Uppmärksammande av elevers frånvaro Organisation (schema) Trygghet och studiero Kränkande behandling Övergångar inom skolan och mellan skolformer	Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning Psykisk och fysisk ohälsa Medicinska svårigheter Droger och missbruk Lärandesvårigheter

Sammanfattningen bygger på *Främja närvaro. Att förebygga frånvaro (2018)* av Malin Green Landell samt *"Man är ju ty en elev, fast på avstånd"* *Problematisering skolfrånvaro ur elevers, föräldrars och skolpersonals perspektiv (2020)* av Tobias Forsell.

[Umeå kommuns Rutin och Vägledning för skolnärvaro arbete](#)

- Främja skolnärvaro - skapa goda sociala-, fysiska- och pedagogiska lärmiljöer.
- Förebygg skolfrånvaro - informera vårdnadshavare och elever om skolans arbete.
- Uptäck skolfrånvaro - registrera närvaro, se mönster, samtal med elev och vh vid frånvaro.
- Utred orsakerna till frånvaron - när det finns oro för ökad frånvaro eller då vi inte förstår orsakerna till frånvaron.
- Anmäl till huvudman - när utredning av orsakerna till frånvaron påbörjats
- Åtgärda orsakerna - utifrån vad som kommit fram i utredningen
- Följ upp och Utvärdera åtgärderna har de gett önskad effekt på närvaron?

Läs mer:

Sirkka Persson, Max Hjorton *Aktiv samverkan för ökad skolnärvaro* Lärarförlaget, 2024

Malin Gren Landell *Främja närvaro, att förebygga frånvaro i skolan* Natur & Kultur, 2018